

Monika Gała-Walczowska*

WILLA TIA W TOSKANII

TIA VILLA IN TUSCANY

Aktualność uwag Witruwiusza w czasie współczesnym przedstawiono na przykładzie architektury *Willi Tia*.

Słowa kluczowe: architektura współczesna, dom jednorodzinny

Relevance of Vitruvius' comments in modern times was presented in the example of *Villa Tia* architecture.

Keywords: contemporary architecture, single-family house

Willi Tia zaprojektowana została przez architekta Andrea Mannociego i AND STUDIO. Została zbudowana w latach 2006–2008 we Włoszech, w środkowej Toskanii – niedaleko Pizy. Dom postawiono w miejscowości Bientina na zboczu wzgórza opadającego w stronę doliny. Usytuowanie stoku względem stron świata zapewnia mu korzystne nasłonecznienie. Walorem tego miejsca jest widok na rozległą panoramę przeciwległych wzgórz. Nastrój tworzy zarówno konfiguracja terenu jak i rozpostarta na nim naturalna roślinność.

Droga przebiegająca wierzchołkiem wzgórza komunikuje stok z resztą świata. Willę ustawiono w górnej części stoku. Taka lokalizacja zapewniała bezpośrednie powiązanie z drogą dojazdową za pośrednictwem plateau prowadzącego do strefy wejściowej domu (poziom ± 0.00).

Architektura *Willi Tia* jest efektem kompozycji stworzonej z trzech brył. Odpowiadają one trzem kondygnacjom domu. Dwie bryły zostały wpisane

w zbocze stoku. Bryła dominująca skalą została ustawiona zgodnie z kierunkiem spadku zbocza. Jej kształt został wyprowadzony z prostopadłościanu poddanego deformacji, gdyż jego podstawa nie ma kształtu prostokąta, lecz rombu. W tej części domu (poziom ± 0.00), zaplanowano pomieszczenia służące życiu rodzinnemu: salon, kuchnię z jadalnią, także pomieszczenia gospodarcze. Bryła położona poniżej (poziom -1) ma kształt kojarzący się z literą L. Krótsza jej część została wsunięta pod bryłę dominującą i styka się z nią. Druga jej część jest zespolona ze zboczem dłuższym bokiem. W tej kondygnacji domu znajdują się pokoje prywatne oraz towarzyszące im pomieszczenia – garderoby, łazienki Na bryle dominującej ustawiono trzecią bryłę zbliżoną kształtem do sześciianu. Została ona względem niej lekko skręcona. Zaplanowano ją jako trzecią kondygnację domu (poziom +1). Bryle tej przypisano funkcję pracowni. Jest to najmniejszy z trzech brył budujących formę architektoni-

* Gała-Walczowska Monika, mgr inż. arch., Politechnika Krakowska, Wydział Architektury, studia doktoranckie.

czną. Sprawia ona wrażenie akcentu w całej kompozycji.

Dom wzniesiono w technologii żelbetowej, która pozwoliła na sprostanie wymogom trwałości konstrukcyjnej. Betonowe ściany domu ukryte zostały pod warstwą białego tynku.

Uwzględniono także walory miejsca – następczynie oraz widoki. Kompozycja willi pozwoliła dostosować użyteczność do stron świata. Tradycyjne okna zastąpiły tu tafle szkła, rozpostarte pomiędzy stropami oraz fragmentami ścian. Dzięki dużym przeszkleniom wewnątrz domu pozostaje w łączności z krajobrazem.

Sposób usytuowania willi, sposób wpisania jej w zбочe stoku, przemawiają na rzecz dostosowania formy domu do ukształtowania terenu. Odpowiednie usytuowanie do stoku, powiązanie z drogą, z widokami na dolinę, zgodne jest z wymogami odnośnie przeznaczenia. Zarówno kompozycja trzech brył jak i użyteczności przyporządkowanej trzem poziomom domu, wskazują na powinowactwa z zaleceniami Witruwiusza odnoszące się do wpisania domu w krajobraz, dostosowania do stron świata, zgodnie z wymogami użyteczności.

W formie *Willi Tia* można odnaleźć to, co o architekturze mówił Witruwiusz – architekturę *miłą i wykwintną* [1]. Maria Misiągiewicz podkreśla znaczenie

formy (...) *tylko ona decyduje o pięknie, wszystkie inne czynniki odgrywają rolę ważną a jednak pomocniczą, drugorzędną* [2]. Twórcy domu, zwracają uwagę na znaczenie trzech czynników *generujących atmosferę* – formy, miejsca oraz człowieka [3]. Akcentują związek pomiędzy formą architektoniczną, materiałem, kolorem a przyrodą. Wypada odwołać się do opisu autorskiego. Intencją autorów nie było dyskretne wpisanie domu w krajobraz, ale skonstrastowanie formy z Naturą [4]. Sztuczna forma wywiedziona z geometrii, skonstrastowana została z konfiguracją stoku wyrzeźbioną przez Naturę. Antonio Monestiroli mówi: *Forma każdej budowli powinna wyrażać jej tożsamość* [5]. Tożsamość willi kreowana jest poprzez formę, w relacji do miejsca. Wydaje się, że architektura *Willi Tia* zarówno w powiązaniu z miejscem, zasadą kompozycyjną, użytecznością jak i zastosowanymi materiałami, potwierdza aktualność zaleceń teorii Witruwiusza.

Szukając Willi Tia

Jedynie bezpośrednie obcowanie z budowlą umożliwi prawdziwy, pełny odbiór sztuki architektury. Wzruszenie architekturą przeplata się z poruszeniem pięknem Natury, dopełnionej dziełem człowieka budującym tożsamość miejsca. *Wszak Ostatecznym celem architektury jest wzruszać* [6].

PRZYPISY

[1] *Witruwiusz, O architekturze ksiąg dziesięć*, przeł. K. Kumaniecki, Warszawa 1999, s. 32.

[2] M. Misiągiewicz, *Meandry zadziwiania w architekturze nowoczesnej*, Czasopismo Techniczne z. 13-A/2007, s. 104.

[3] www.europaconcorsi.com, *Villa Tia*, opis autorski.

[4] www.europaconcorsi.com, *op. cit.*

[5] A. Monestiroli, *Osiem definicji architektury*, Pretekst. Zeszyty Katedry Architektury Mieszkaniowej IPA WA PK, Kraków 2004, s. 9.

[6] A. Monestiroli, *op. cit.*, s. 10.

Willa Tia, Andrea Mannocci AND STUDIO, Bientina, Włochy, 2006–2008, fotografia autorki

BIBLIOGRAFIA

Witruwiusz, *O architekturze ksiąg dziesięć*, przeł. K. Kumarniecki, Warszawa 1999.

Misiągiewicz M., *Architektoniczna geometria*, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Kraków 2005.

Definiowanie Przestrzeni Architektonicznej 2007. Co z tym pięknem architektury współczesnej? (red.) Misiągiewicz M., Kozłowski D.. Czasopismo Techniczne z. 13-A/2007.